

Med plikt til å leke? | Jentene liker prinsesser og guttene liker Kaptein Sabeltann å sånn...
Den risikofylte lekens vilkår | Leken – på barnas eller personalets premisser?
Romlige og materielle provokasjoner | Pedagogisk arbeid med barns lekefellesskaper

2

barnehagefolk

2011

Lekens
vilkår

kolleger i barnehagen. Som førskolelærerutdanner møter jeg studenter som i kombinasjon med studiet arbeider som assistenter i barnehager. Svært mange av disse har opp gjennom årene uttrykt at de skulle ønske at deres ledere i barnehagen, førskolelærerne, i enda større grad hadde trådt fram med sin faglighet, satt ord på, delt og diskutert kunnskapene sine med kollegene. Flere har uttalt at de ikke var klar over at førskolelærerne innehar så mye kunnskaper, ikke før de selv erfarer det i egen utdanning.

Førskolelærerutdanningen er, blant mye annet, en lederutdanning. Vi må utdanne førskolelærere som ikke bare har kunnskaper, men som også kan dele kunnskapen sin

med barn og medarbeiderne og som ikke minst bruker den aktivt ved å framstå som tydelige faglige ledere som initierer og leder reflek-

«Vi må utdanne førskolelærere som ikke bare har kunnskaper, men som også kan dele kunnskapen sin med barn og medarbeiderne.»

sjons- og læringsprosesser i personalgruppa². En viktig forutsetning for god ledelse bør være å se den enkelte medarbeider som en viktig

bidragsyter og vise respekt for den enkeltes kompetanse.

Å kvalifisere til tydelig faglig lederskap er et ansvar førskolelærerutdanningen skal ivareta både gjennom valg av innhold og arbeidsformer i utdanningen. Å utdanne seg til leder, bør imidlertid også ses som et livslangt prosjekt. Det bør skapes møteplasser, både i og utenfor utdanningen, der førskolelærere kan drøfte sin kunnskap og kompetanse og sitt særlige ansvar som ledere. ■

Fotnoter

¹ <http://www.hivolda.no/mefal>

² Furu, Anne, Granholt, Marit, Haug, Kristin Holte og Spurkland, Marit (2011): Student i dag – førskolelærer i morgen. Bergen: Fagbokforlaget.

I forrige nummer av Barnehagefolk hadde tre av debattinnleggene begrepet kvalitet i tittelen. Det samme gjaldt i det foregående nummeret (Barnehagefolk 4/2010). Nå tar styrer Gro Havenstrøm Johannessen debatten videre og argumenterer for at norske barnehager trenger en kvalitetsstandard som kan sikre kvalitet i arbeidet med barn.

Å dokumentere kvalitet

Gro Havenstrøm Johannessen er førskolelærer og styrer i GREP Maribakkane barnehage, Skien.

Våre barnehager har det siste halvannet året prøvd ut en ny kvalitetsstandard, EQUASS Assurance. Dette begynte med at Maribakka-

ne barnehage i Skien og Rønningsen barnehage i Porsgrunn i desember 2009 ble forespurt av den europeiske organisasjonen EPR¹ om å delta som pilot i et prosjekt, med den hensikt å teste ut en ny kvalitetsstandard for blant annet tjenester som omhandler barn. Kvalitetsstandarden heter EQUASS² Assurance og bygger på ISO³. Prosjektet har hatt prosjektpartnere over hele Europa. EPR har tid-

ligere utviklet en anerkjent kvalitetsstandard for rehabiliteringstjenester som den nye EQUASS Assurance bygger på. Personalet i begge barnehagene stilte seg svært positive til deltakelse i prosjektet, og i januar 2010 startet vi med aktiv deltakelse.

Standarden inneholder blant annet 101 krav som må dokumenteres gjennom samtale med personalet, foresatte, barn og samarbeids-

■■■■ debatt

partnere og/eller andre former for dokumentasjon. De 101 kravene er fordelt på 10 hovedområder:

- 1 Lederskap
- 2 Personal
- 3 Rettigheter
- 4 Etikk
- 5 Partnerskap
- 6 Individfokus
- 7 Deltakelse
- 8 Helhetstanke
- 9 Resultatfokus
- 10 Kontinuerlig forbedring

Vi startet med en selvevaluering med cirka 50 prosent av personalet. Alle svarte individuelt på de 101 kravene i standarden. Dette for å få en idé om hvilke krav vi allerede møtte, hva som manglet helt, og hva som måtte utbedres. Etter denne selvevalueringen mente personalet at vi møtte omtrent 80 prosent av alle kravene. Vi styrere så at dette bildet ikke var helt riktig. Vi så at vi kunne dokumentere mange av kravene med barnehageloven og Rammeplanen, men en del rutiner hadde vi nok i egne hoder og ikke dokumentert. Alt var dessuten ikke like godt kjent blant alle i personalet.

I februar gjennomførte vi et konsensusmøte med en ekstern revisor, som hjalp oss å se hvilke krav vi møtte og hva som måtte dokumenteres bedre. Konklusjonen var at barnehagene hadde cirka 77 prosent av dokumentasjonen. Etter gjennomgangen satte personalet i gang med å utarbeide den dokumentasjonen vi manglet, og implementere dokumentasjonen ovenfor hele personalet.

Barnehagene brukte personalmøter på kveldstid, og en planleggingsdag på å utarbeide dokumen-

ter og implementere dem i hele personalgruppa. Tilbakemeldingene var hele tiden veldig positive fra personalet. De gav uttrykk for at de fikk mer forståelse for og innblikk i barnehagedriften på alle nivåer. De sa også at arbeidet ikke hadde påvirket hverdagen negativt, eller tatt tid fra barna.

9. og 10. september 2010 gjennomførte barnehagene en omfattende revisjon med en bransjeuavhengig revisor. Revisors rapport ble oversendt EPR, og rapporten viste at barnehagene hadde greid alle de 101 kravene med god margin!

«Barnehagene har gjennom prosessen sett paralleller mellom kvalitetsstandarder EQUASS og stortingsmelding nr. 41 Kvalitet i barnehagen.»

Barnehagene har gjennom prosessen sett paralleller mellom kvalitetsstandarder EQUASS og stortingsmelding nr. 41 Kvalitet i barnehagen. Vår gjennomgang viser at standarden ivaretar kvalitetsmeldingen på mange områder. I tillegg har standarden krav om rettigheter for barn og foreldre, kontinuerlig forbedringer, innovasjon, brukerundersøkelser og barnesamtaler. Disse temaene fikk mer fokus hos oss enn tidligere under jobbingen med standarden.

Utfordringen med å innføre en slik kvalitetsstandard vil selvfølgelig variere fra barnehage til barnehage, men vi tror at alle norske

barnehager har mulighet til å klare kvalitetskravene i EQUASS. Vi mener at norske barnehager trenger en kvalitetsstandard som EQUASS Assurance for å sikre enighet rundt hva som er kvalitet i arbeidet med barn. I tillegg krever standarden at vi er tydelige på hva barn og foreldre kan forvente, og dermed er det også lettere å innfri forventningene. EQUASS Assurance for barnehager er per i dag ikke tilgjengelig, men Attføringsbedriftene i Norge er lisenshaver for EQUASS og produktet vil være tilgjengelig for alle fra 2012. ■

gro.h.johannessen@grep-as.no

Fotnoter

¹ EPR: European Platform for Rehabilitation

² EQUASS: The European Quality in Social Services

³ ISO: International Organization for Standardization